

Het was een zonnige, veelbelovende ochtend vroeg in mei en de Swifts zaten midden in een begrafenis.

Het Huis lag er piekfijn bij. Op de gazons was geen dood blad te bekennen, de heggen van het doolhof waren geknipt en de standbeelden waren tot achter de oren schoon geschrobd. De Familie had 's ochtends voor de spiegel toespraken geoefend en elk lid liep nu met een volleerd bedroefd gezicht mee in de stoet die zich traag over de begraafplaats bewoog.

Volgens oudtante Schadenfreude hoorde een begrafenis er als een omgekeerde bruiloft uit te zien. De Swifts hadden hun best gedaan om aan die wens te voldoen. Het pad naar tantes graf was bezaaid met bloemen en aan de takken van de bomen hingen zwarte linten. Kokkie had zelfs een rouwtaart gebakken, met zwart glazuur, die op een tafel links naast de zerk stond. Rechts stond een grammofoon waaruit krakend een trieste melodie opsteeg.

Frats Swift was de voorste kistdrager. Ze was een stuk kleiner dan de andere twee dragers, haar oudste zus, Jolijt, hield met

moeite haar evenwicht, en haar oom Maalstroom hing helemaal voorover. Hoewel Frats haar best deed om de kist recht te houden, helde die toch vervaarlijk voorover. Fenomeen, die vooropliep en de dragers over de begraafplaats stuurde als een verkeersleider op een vliegveld, wierp haar een waarschuwende blik toe. Frats probeerde zichzelf langer te denken, met weinig succes.

Ze zigzagden tussen de graven door als zwarte flosdraad tussen scheve tanden. Frats zag namen van lang overleden familieleden terwijl ze erlangs sjokten.

Brekebeen Swift
1598-1652
Zelfstandig naamwoord
Veroorzaker of slachtoffer van rampen

En:

Somptueus Swift
1733-1790
Bijvoeglijk naamwoord
i. Ovedreven uitgebreid tuinieren of tuinontwerp
ii. Ouderwetse en geaffecteerde taal

Ze verplaatste het gewicht van de kist waardoor die nog verder vooroverhelde. Jolijt siste waarschuwend en dus liet Frats om haar te pesten het ding weer wiebelen. Er bleef een vieze veeg achter op het kostbare, glanzend gepoetste hout. Dat zou haar tante niet op prijs stellen. Tante Schadenfreude vond dat je meer geld moest besteden aan een kist dan aan een huis omdat je langer dood was dan dat je leefde. Maar tante Schadenfreude zou een heleboel dingen niet op prijs stellen. Zoals de slijtplekken op

Frats' schoenen, de takjes in haar haar of de gedachten in haar hoofd.

Aan haar rechterkant las Frats:

Fouterikje Swift
1860-1889
Zelfstandig naamwoord
Misdadiger

Met haar zou Frats het wel hebben kunnen vinden.

Ze waren bij het graf en bleven staan. Er ontstond verwarring omdat iedere Swift de kist in een ander tempo liet zakken. Maalstroom probeerde zijn kant langzaam en eerbiedig te laten neerdalen, maar Jolijt was een beetje te snel. Frats dacht nog na over hoe het zou zijn om als crimineel door het leven te gaan en lette niet op.

'Frats,' siste Jolijt weer. 'Wil je álsjeblieft...'

Het ding in de kist stootte een klaaglijk gejammer uit.

Jolijt gilte en liet haar kant vallen. Met een doffe dreun belandde het hoofdeinde van de kist op het gras, begon te schuiven en dook het graf in. Het deksel vloog open en Frats, die van schrik opzij sprong, stak haar handen uit om steun te zoeken. Ze kwam terecht in de taart met het zwarte glazuur en de naar vanille geurende, zompige cake.

Er viel een stilte waarin alleen het geruis en gekraak van de grammfoon te horen was. Voorzichtig tuurden de Swifts in het graf.

In de openstaande kist lag een glanzend hoopje zwarte zijde op te warmen in de zon. Natuurlijk lag er niemand in, alleen Jan de Kat, die slaperig met zijn ogen knipperde, zich behaaglijk uitrekte en wegkuierde in de richting van het bos. Frats likte taart van haar handen.

‘Nou,’ klonk een stem achter hen. ‘Dat was een rampzalige repetitie, moet ik zeggen.’

Schuldbewust draaide het groepje zich om naar tante Schadenfreude die vanaf Miserabels monument had toegekeken. In haar ene hand had ze haar wandelstok en in de andere haar tooneelkijker, waar ze doorheen tuurde om de puin hoop te bekijken die van haar laatste rustplaats was gemaakt.

‘Op de avond zelf zal het prima gaan, tantetje,’ zei oom Maalstroom. Hij rolde met zijn schouders en zijn gewrichten kraakten als een antiek schip. Met één hand tilde hij Frats op, ontweek haar poging om glazuur in zijn baard te smeren en zette haar grijnzend overeind.

‘Op de óchtend zelf. Jullie begraven me om elf uur ’s ochtends,’ mopperde tante Schadenfreude, terwijl ze haar dikke ijzeren kraag wat strakker om haar hals deed. ‘Om twaalf uur moeten jullie me onder de grond hebben, om halfeen zijn jullie uitgehuild en gaan jullie terug naar het Huis, en om kwart voor één schuiven jullie aan voor een lunch waarvan jullie geen hap door je keel kunnen krijgen. Zo staat het in het draaiboek. Je boezemt me geen vertrouwen in, Maalstroom.’

Tante Schadenfreude leidde een tot in de puntjes georganiseerd leven. Van haar dood verwachtte ze hetzelfde. Omdat ze er niet bij kon zijn om haar eigen begrafenis te begeleiden, liet ze die zolang Frats zich kon herinneren iedere maand repeteren door de Familie. Het was hen nog nooit gelukt het helemaal goed te doen.

‘Frats, Jolijt, probeer de kist de volgende keer horizontaal te houden. Het zag eruit alsof jullie me van een heuvel af droegen.’

‘Dat is heel moeilijk, want oom Maalstroom is een stuk langer dan wij,’ klaagde Jolijt.

‘Als we uitgaan van de gemiddelde groeisnelheid in de puber-

teit, zullen we allemaal een stuk langer zijn tegen de tijd dat tante Schadenfreude overlijdt,' merkte Fenomeen op. 'Dat zal meer evenwicht brengen,' voegde ze eraan toe, terwijl ze de spetters glazuur van haar laboratoriumjas depte.

'Misplaatst optimisme,' snoof tante Schadenfreude. 'Ik kan wel dood neervallen nog voor jullie een centimeter zijn gegroeid. Jolijt, de versieringen kunnen er wel mee door, geloof ik. Misschien nog een paar linten extra. En wat Frats aangaat...'

Frats hield op met likken.

'Ik neem aan dat jij Jan in de kist hebt gestopt?'

Frats haalde haar schouders op. 'Katten zitten graag in dozen.'

'Wil je alsjeblieft wachten met het toetakelen van mijn graf tot ik erin lig?'

Dat vond Frats, die dacht dat ze het beter had gedaan dan ooit, een heel oneerlijke opmerking. De vorige keer was de kist door haar schuld in de deuropening blijven steken en de hele Familie had er dagenlang onderdoor moeten kruipen als ze het Huis in of uit wilden.

Ze bekeken elkaar met dezelfde onvriendelijke blik. 'Tja, je kunt er ook niets aan doen dat je zo heet, veronderstel ik,' verzuchtte tante. 'We zullen nu pauzeren voor de lunch, maar we moeten dit vandaag nog opruimen.'

Verlost van hun taak slenterden ze terug naar het Huis. Frats raakte telkens een zerk aan en las de namen. Regelaar. Loutering. Durfal. Joker.

Je kunt er niets aan doen dat je zo heet.

Ze verdrong haar ergernis om die afgezaagde opmerking van tante Schadenfreude. Vandaag zou ze zich nergens druk over maken.

Vandaag was de dag die voorafging aan morgen en morgen zou ze de Schat van de Familie gaan stelen.

‘Kijk een beetje uit,’ snauwde Jolijt toen Frats over een zerk kwam aangehinkeld en vlak voor haar landde. ‘Hoe lukt het je toch om me altijd voor de voeten te lopen?’

‘Misschien omdat je voeten zo groot zijn? Ze zijn moeilijk te missen.’

‘Ik heb geen grote voeten, jij bent gewoon klein. Het is alsof ik een mier in de gaten moet houden.’

Frats begon klikgeluiden te maken, en maakte met haar handen scharende bewegingen naar haar zus. Jolijt deinsde terug.

‘Bah, wat ben je toch een raar kind,’ kreunde ze, en op haar veel langere benen liep ze met grote stappen weg.

‘Je moet haar niet dwarszitten, hoor.’ Fenomeen zette haar bril recht op haar neus en keek Frats veelbetekenend aan. Fenomeen was wetenschapper, dus haar blikken waren altijd veelbetekenend. ‘Vergeet niet wat er met je katapult is gebeurd.’

‘Dat vergeet ik nooit meer,’ antwoordde Frats. Ze had geprobeerd uit te leggen dat het nooit haar bedoeling was geweest om Jolijt te raken, maar die had niet naar haar geluisterd. En Schadenfreude ook niet. Wat er van haar Zegevierder 5000 over was, lag in de aslade van Kokkies fornuis en Frats had wraak gezworen. Om te beginnen zou ze, als ze de Schat had gevonden, er niets van aan Jolijt geven.

Er vielen Frats twee dingen op toen ze het Huis naderden. Het eerste was dat er een auto op de oprijlaan stond, een glanzende, lage, flesgroene auto met een neus als een barracuda. Hij stond met de voorkant naar de voordeur alsof hij die bewaakte. Het tweede wat haar opviel was Kokkie, die met een rotvaart op hen af kwam rennen. Ze had een olieveeg op haar wang – waarschijnlijk had ze aan haar motor liggen sleutelen – en zwaaide vervaarlijk met haar armen. Slippend kwam ze tot stilstand, zodat er een wolk gravel opspatte.

‘Ze is er!’ bracht ze hijgend uit.

Frats slaakte een vreugdekreet en rende naar het Huis, haar familieleden in een stofwolk achterlatend.

Al rennend ging ze in gedachten de inhoud van de rugzak na die ze op het dak klaar had staan. Daarin zaten een touw, een zaklantaarn, gereedschap om een slot open te peuteren, een schepje, pen en papier, een brievenopener, een verrekijker en een pak koekjes en een fles water voor het geval ze ergens in het Huis vast zou komen te zitten. Haar familieleden zouden waarschijnlijk beter voorbereid zijn. Ze vroeg zich af of Fenomeen de metaaldetector in elkaar had gezet waar ze om had gevraagd.

In het halfduister van de hal zag Frats alleen een paar handen in witte handschoenen. Toen haar ogen gewend waren, zag ze de rest van de vrouw. Die had een gezicht dat bijna net zo wit was als haar handschoenen, met een huid als een appel die te lang op de fruitschaal had gelegen, vaal en rimpelig. Daardoor was het moeilijk om haar leeftijd te schatten. Ze droeg een tweed pak en had kroeshaar in een ondefinieerbare kleur dat uit haar gezicht werd gehouden door slordig aangebrachte speldjes. Haar ronde brillenglazen weerkaatsten het licht toen ze haar hoofd omdraaide in Frats' richting.

'Matriarch,' begon ze plechtig. 'De tijd is weer aangebroken! We... O!'

Met knipperende ogen keek ze naar Frats, die aan haar manieren dacht en met uitgestoken hand op haar af kwam. De vrouw wierp een blik op Frats' handen die vol taart en aarde van het graf zaten en verstopte haar eigen handen achter haar rug alsof haar een dode rat was aangeboden.

Tijdens de daaropvolgende ongemakkelijke stilte druppelde de rest van Frats' familieleden binnen. Oom Maalstroom ging schuil onder een stapel van wat waarschijnlijk de bagage van de vrouw was: twee gehavende koffers van het type dat mensen een

‘valies’ noemden, een hoedendoos en verscheidene, merkwaardige, met elkaar verbonden leren buizen. Telescopen? Gestolen schilderijen? Nog niet zo lang geleden had ze iets gelezen over een heel lang houten blaasinstrument dat een didgeridoo heette en waarop werd gespeeld in Australië. Misschien kwam hun gast daarvandaan?

Toen de vrouw weer begon te praten, bleek maar al te duidelijk dat ze geen Australische was. Ze had een accent dat thuis hoorde op een Engelse universiteit en een stem die gewend was aan bibliotheken.

‘Aha, daar bent u, Matriarch,’ zei ze een beetje opgelucht met een knikje naar tante Schadenfreude. ‘En jij ook, Maalstroom, zie ik. Het is weer zover! Opnieuw komen we samen om...’

‘Legaat,’ viel tante Schadenfreude haar in de rede. ‘Jij zou pas morgen komen.’

Legaat knikte weer, nu nog enthousiaster en sneller dan eerst. ‘Ja, ja, maar we hebben een zaak van zeer groot belang te bespreken, zoals ik schreef in mijn brief...’

‘Ik heb geen brief ontvangen,’ zei tante Schadenfreude op de toon van iemand die verontschuldigen als een persoonlijke belediging opvatte.

‘O.’ Legaat zweeg even. ‘Maar... die heb ik een week geleden verstuurd, samen met de andere uitnodigingen.’

De kinderen begrepen meteen wat er was gebeurd en kreunden. Tante Schadenfreude wantrouwde iedereen die een uniform droeg: politieagenten, militairen, muzikanten van de harmonie, winkelpersoneel, schoolkinderen en brandweerlieden. Postboden vormden daarop geen uitzondering. De enige die in de buurt van het Huis mocht komen was Suleiman, de postbode uit het dorp, en die lag al twee weken in bed met griep.

‘Nou ja, je bent er nu, dus daar kunnen we weinig aan doen,’ sprak tante toegeeflijk. ‘Meisjes, dit is jullie tante Legaat. Legaat,

dit zijn de meisjes: Jolijt, Fenomeen en Frats, in aflopende volgorde van leeftijd en oplopende mate van hinderlijkheid.’

‘Leuk eh... kennis met jullie te maken,’ zei Legaat.

Dat was gelogen. Frats wist het zeker. Een leugen is een verraderlijk ding met een heel eigen leven. En hoe hard je ook probeert de leugen te verbergen, je gezicht verradt je, of je handen, of de manier waarop je van je ene been op het andere wipt. Frats was altijd goed geweest in het herkennen van leugens en deze zweefde vlak onder haar tantes linkeroog.

Hoewel ze wekenlang naar Legaats komst had uitgekeken, was er iets waardoor ze meteen een hekel aan haar kreeg. Misschien waren het haar waterige ogen of haar witte handschoenen. Of misschien kwam het doordat ze naar Frats keek alsof ze iets was wat ze achter in een beschimmeld kastje had gevonden.

‘En u bent belangrijk?’ vroeg Frats achterdochtig. Ze hoorde oom Maalstroom onderdrukt grinniken.

Tante Legaat rechtte haar rug. ‘Ik ben de Archivist,’ zei ze nadrukkelijk. ‘Het is mijn taak, nee, mijn roeping,’ – ze hield haar trillende witte handen tegen haar borst en haar ogen begonnen te glanzen van emotie – ‘mijn plicht en mijn voorrecht om het leven van elke Swift vast te leggen voor het nageslacht. Ik noteer onze familiegeschiedenis, ik boekstaaf ons erfgoed, ik hou onze gewoonten in stand...’

Tante Schadenfreude schraapte haar keel.

‘Over gewoonten gesproken, Legaat... Wil je je tot de hoofdzaak beperken en het kort houden, alsjeblieft,’ waarschuwde ze, omdat ze voorvoelde dat er geen eind zou komen aan de toespraak.

‘Ja, graag. Ik ben in mijn lab bezig met een experiment en dat luistert nogal nauw wat tijd aangaat,’ zei Fenomeen.

‘Ik moet gaan bedenken wat ik morgen aan moet,’ vulde Jolijt aan.

‘En ik heb zin in mijn lunch,’ zei tante Schadenfreude.

‘Schadenfreude! Dit is de eerste keer voor Fenomeen en Frats. Traditie is zó belangrijk!’ reageerde tante Legaat diep verontwaardigd.

‘Maar voor traditie staat geen champignonomelet klaar in de keuken.’

Tante Legaat perste afkeurend haar lippen op elkaar. Ze leek op het punt te staan om tante Schadenfreude de mantel uit te vegen, maar realiseerde zich op tijd dat ze dat misschien niet zou overleven.

‘De tijd is weer aangebroken,’ hervatte ze op gedragen toon maar met op elkaar geklemde kaken. ‘Wederom komen wij bij elkaar. Ik, Legaat Swift, Archivist, heb mijn geschriften geraadpleegd, de voortekenen geïnterpreteerd en gecontroleerd of iedereen beschikbaar zou zijn. Hierbij roep ik de Familie Swift op voor een Reünie. Wij keren terug naar het Huis van onze voorvaderen om onze band te versterken, de onderlinge vrede te bewaren en naar ons verdwenen fortuin te zoeken zoals we gedaan hebben in de decennia die achter ons liggen en zullen doen in de decennia die nog gaan komen, zolang onze naam zal voortbestaan. Matriarch Schadenfreude, zijn we welkom?’

‘Hm? O, ik denk het wel.’

‘Dan is het moment aangebroken!’ Legaat spreidde haar armen. ‘De Reünie is officieel begonnen!’